

Отіка і підключення

Опіка над дитиною — це форма виховання, завдяки якій опікун приймає в сім'ю дитину і стає її **законним представником** тільки до **повноліття** чи до **завершення навчання**.

Опіка встановлюється для виховання дітей, які внаслідок смерті батьків, позбавлення батьків батьківських прав, при прийнятті рішення про відібрання в них дитини і передачу її під опіку, хвороби батьків чи інших причин залишилися без батьківського піклування, а також для **захисту особистих і майнових прав** та інтересів таких дітей.

Опіка встановлюється над дитиною, яка не досягла **чотирнадцяти** років.

Опіка над дитиною встановлюється **органом опіки та піклування**, а також **судом** у випадках, передбачених Цивільним кодексом України.

Опікуном дитини може бути за її згодою **повнолітня дієздатна** особа.

При призначенні дитині опікуна органом опіки та піклування враховуються **особисті якості особи**, її здатність до виховання дитини, ставлення до неї, а також бажання самої дитини.

Не можуть бути опікунами, піклувальниками дитини особи, зазначені в **статті 212 Сімейного Кодексу України**.

Дитина, над якою встановлено опіку має право:

- 1) на проживання в сім'ї опікуна, на піклування з його боку;
- 2) на забезпечення їй умов для всебічного розвитку, освіти, виховання і на повагу до її людської гідності;
- 3) на збереження права користування житлом, у якому вона проживала до встановлення опіки. У разі відсутності житла така дитина має право на його отримання відповідно до закону;
- 4) на захист від зловживань з боку опікуна.

Встановлення опіки не припиняє права дитини на отримання **пенсії, аліментів, відшкодування** шкоди у зв'язку з втратою годувальника та інших соціальних виплат, призначених дитині відповідно до законів України, а також права власності дитини на ці виплати.

Опікуном призначається переважно особа, яка перебуває у **сімейних, родинних відносинах** з підопічним, з урахуванням особистих стосунків між ними, можливості особи виконувати обов'язки опікуна. У разі призначення опікуна враховується **бажання** дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування.

Особи, в сім'ї яких влаштовуються діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, **зобов'язані пройти** за направленням служби у справах дітей **курс навчання** з проблем виховання таких дітей в обласному центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Родичі дитини, які мають намір взяти її під опіку, піклування, курс навчання не проходять.

На відміну від усиновлювача, **опікун звітує** органам опіки **про витрати на дитину** і використання її майна.

Опікун зобов'язаний виховувати дитину, піклуватися про її здоров'я, фізичний, психічний, духовний розвиток, забезпечити одержання дитиною повної загальної середньої освіти.

Опікун має право самостійно визначати способи виховання дитини з урахуванням думки дитини та рекомендацій органу опіки та піклування.

Опікун має право вимагати повернення дитини від будь-якої особи, яка тримає її у себе не на підставі закону або рішення суду.

Опікун не має права перешкоджати спілкуванню дитини з її батьками та іншими родичами, за винятком випадків, коли таке спілкування суперечить інтересам дитини.

Відповідно до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» допомога на дітей, які перебувають під опікою, становить **два прожиткових мінімумів** для дітей відповідного віку.

Які кроки до встановлення опіки?

КРОК 1. Напишіть заяву (від подружжя приймається спільна заява, підписана обома подружжями) в службу у справах дітей за місцем свого проживання і додайте такий пакет документів:

- довідку про **доходи за останні шість місяців** або копію декларації про майновий стан і доходи, засвідчену в установленому порядку;
- документ, що підтверджує право власності або користування **житловим приміщенням**;
- копію свідоцтва про **шлюб** (для осіб, які перебувають у шлюбі);
- довідку про **проходження курсу навчання** з виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і рекомендацію центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді щодо включення кандидатів до єдиного банку даних;
- копію паспорта;
- висновок про **стан здоров'я** заявника, складений за формою згідно з додатком 5 Постанови Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 №866;
- довідку від **нарколога та психіатра** для осіб, які проживають разом із заявниками;
- довідку про **наявність чи відсутність судимості** для кожного заявника, видану територіальним центром з надання сервісних послуг МВС за місцем проживання заявника;
- письмову **згоду всіх повнолітніх членів сім'ї**, що проживають разом з особою, яка бажає взяти дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування, під опіку, піклування, утворити прийомну сім'ю або на власній житловій площі - дитячий будинок сімейного типу, засвідчену нотаріально або написану власноручно в присутності посадової особи, яка здійснює прийом документів, про що робиться позначка на заяві зі зазначенням прізвища, ім'я, по батькові, підпису посадової особи та дати.

КРОК 2. Після подачі заяви кандидатом, працівник Служби у справах дітей обробляє ваші **документи**, оглядає ваші **житлово-побутові умови**, складає акт і пише **висновок** про вашу спроможність виконувати опікунські обов'язки і спроможність взяти дитину під опіку.

КРОК 3. В обласному (міському м. Києва) центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді ви повинні пройти **курси кандидатів в опікуни/піклувальники** та отримати довідку про проходження навчання та рекомендації.

КРОК 4. Ви успішно пройшли всі етапи і тепер можете взяти дитину під **опіку** (тобто стаєте його законним опікуном) на підставі рішення органу опіки та піклування. Дитина проживає разом з вами!

